



NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Národná banka
Slovenska...

...jej funkcie a činnosti

3 Úvodné slovo

Národná banka Slovenska je...

5 ... moderná nezávislá inštitúcia

11 ... neoddeliteľnou súčasťou Eurosystému

Úlohou Národnej banky Slovenska je...

17 ... podieľať sa na spoločnej menovej politike

21 ... dohliadať na fungovanie finančného trhu

25 ... vydávať eurové bankovky a mince a zabezpečovať obeh peňazí

29 ... prevádzkovať platobné systémy a zabezpečovať finančné platby

33 ... zbierať a zverejňovať štatistické údaje

37 ... uskutočňovať ekonomický výskum

39 ... pripravovať legislatívu

41 ... reprezentovať SR v medzinárodných inštitúciách

Služby Národnej banky Slovenska...

45 ... pre verejnosť



Národná banka Slovenska bude čoskoro oslavovať svoje dvadsiate narodeniny. Počas svojej relatívne krátkej histórie dosiahla postavenie renomovanej inštitúcie v národnom, ale aj medzinárodnom kontexte. V rýchlo meniacom sa prostredí dokázala výraznou mierou prispieť k stabilizácii slovenskej ekonomiky.

Od svojho vzniku v roku 1993 prešla Národná banka Slovenska viacerými zásadnými zmenami. V odozve na vývoj hospodárskych podmienok sa postupne menil jej cieľ, stratégia, nástroje a v neposlednom rade aj jej organizačná štruktúra. Dnes je plnohodnotným členom Eurosystému a podieľa sa na tvorbe menovej politiky celej eurozóny. Hlavným cieľom Národnej banky Slovenska je udržiavanie cenovej stability.

Kľúčovým medzníkom v histórii Národnej banky Slovenska bol vstup Slovenska do Európskej únie. Národná banka Slovenska bola iniciátorom a nakoniec aj hlavným realizátorom úspešného zavedenia eura na Slovensku. Po vstupe do eurozóny sa zvýraznila jej nenahraditeľná úloha pri zabezpečovaní stability domáceho finančného sektora.

Cieľom tejto publikácie je poskytnúť informácie o jej úlohách a činnostiach prispievajúcich k ďalšiemu rozvoju slovenskej ekonomiky a životnej úrovne jej obyvateľov.

December 2011

Jozef Makúch
guvernér



Národná banka
Slovenska je...

... moderná nezávislá
inštitúcia



Vznik Národnej banky Slovenska (NBS) bol logickým dôsledkom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vzniku Slovenskej republiky. Národná banka Slovenska vznikla v deň vyhlásenia nezávislosti Slovenska 1. januára 1993. Jej činnosť, organizáciu, ako aj vzťahy k iným verejným a súkromným inštitúciám upravuje zákon NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Vstupom Slovenska do Európskej únie v máji 2004, sa Národná banka Slovenska stala členom Európskeho systému centrálnych bánk. Od 1. januára 2009 – dňa zavedenia eura v Slovenskej republike – je súčasťou Eurosystemu.

Národná banka Slovenska (NBS) je centrálnou bankou Slovenskej republiky. Jej prvoradým cieľom je zabezpečovanie cenovej stability, ktorá prispieva k dosiahnutiu vysokej úrovne zamestnanosti, ako aj udržateľnému a neinflačnému ekonomickému rastu.

i

Cenová stabilita neznamená, že ceny všetkých tovarov musia zostať navždy rovnaké. Dôležité je, aby sa výrazne nemenila celková cena tovarov a služieb, ktoré nakupuje priemerný spotrebiteľ. Pre potreby výkonu menovej politiky je dôležité, aby medziročné zvýšenie priemernej cenovej hladiny bolo menej ako, ale blízko k 2 %. Sleduje sa najmä vývoj v strednodobom horizonte, krátkodobé výkyvy nad úroveň 2 % môžu byť v súlade s cenovou stabilitou.

Národná banka Slovenska je bankou bánk na území Slovenskej republiky. Vydáva eurové bankovky a mince a zabezpečuje ich obeh. Prevádzkuje platobné systémy a prostredníctvom výkonu dohľadu nad finančným trhom prispieva k finančnej stabilite. Na rozdiel od komerčných bánk nie je jej cieľom tvorba zisku.

?

Môže si občan založiť účet v Národnej banke Slovenska?

Nie, Národná banka Slovenska neposkytuje bankové služby pre fyzické osoby. Bežný alebo sporiaci účet je možné založiť si v komerčnej banke. Pre občanov zabezpečuje NBS iba obmedzený počet služieb, ktoré sú spravidla poskytované bezplatne. Ide napríklad o výmenu poškodených bankoviek. Podrobný zoznam služieb verejnosti je uvedený v poslednej kapitole tejto publikácie.

Národná banka Slovenska je nezávislá právnická osoba. NBS zabezpečuje plnenie svojich úloh nezávisle od pokynov štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a iných orgánov verejnej moci. Nezávislosť je jedným zo základných princípov fungovania všetkých národných centrálnych bánk krajín EÚ. Európska centrálna banka a národné centrálné banky musia byť funkčne, inštitucionálne, personálne aj finančne nezávislé. Nezávislosť národných centrálnych bánk bola zakotvená v Zmluve o fungovaní Európskej únie i v Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk.

?

Prečo je dôležité, aby bola centrálna banka nezávislá?

Hlavným dôvodom nezávislosti centrálnej banky je nutnosť oddeliť právomoc vynakladať peniaze od právomoci vydávať peniaze. Vláda by mohla mať záujem znížiť úrokové miery, aby znížila náklady štátneho dlhu. To by však v dlhodobejšom horizonte spôsobilo rast inflácie. Nezávislosť centrálnej banky je teda nevyhnutným predpokladom zabezpečenia cenovej stability.

NBS je právnickou osobou a v majetkovoprávných vzťahoch pri nakladaní s vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. Národná banka Slovenska hospodári



s vlastnými prostriedkami a nie je napojená na štátny rozpočet. Hospodársky výsledok Národnej banky Slovenska neovplyvňuje výsledok rozpočtu verejnej správy. Zisk alebo strata vzniká hlavne pri menovopolitických operáciách, ako sú emisie peňazí a požíčanie peňazí a pri investičnej činnosti. Zdrojom výnosov sú aj poplatky od dohliadaných subjektov a pohľadávky voči Európskej centrálnej banke (ECB). Náklady vznikajú aj pri prevádzke a tvoria ich mzdové a iné prevádzkové náklady. Vytvorený zisk sa používa na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov.

i

V rokoch 1993 až 2001 hospodárila Národná banka Slovenska so ziskom. V zmysle v tom čase platného zákona o NBS, odvádzala zostávajúci zisk do štátneho rozpočtu. V nasledujúcich rokoch dosahovala NBS stratu. Strata bola spôsobená výkonom menovej politiky a jej výšku ovplyvňovalo najmä zhodnocovanie kurzu slovenskej koruny, a teda pokles hodnoty devízových rezerv (hlavne v období pred zavedením eura). V prvom roku členstva v eurozóne hospodárila NBS so ziskom. V dôsledku finančnej a hospodárskej krízy v roku 2010 bola banka opäť v strate. Kumulovaná strata NBS bude uhradená z budúcich ziskov a z vlastných zdrojov NBS.



Národnú banku Slovenska riadi Banková rada NBS. Banková rada NBS určuje najmä zásady postupu Národnej banky Slovenska a jej organizačných zložiek pri uskutočňovaní spoločnej európskej menovej politiky a zásady výkonu dohľadu nad finančným trhom. Banková rada má päť členov. Členmi bankovej rady sú guvernére, dvaja viceguvernéri a dvaja ďalší členovia. Guvernéra a viceguvernérov vymenúva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Dvoch ďalších členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernéra NBS. Funkčné obdobie členov bankovej rady je päťročné.

Najsilnejšou vekovou skupinou zamestnancov Národnej banky Slovenska je skupina 31– až 40-ročných. Vzhľadom na charakter činnosti NBS, prevažná väčšina zamestnancov má vysokoškolské ekonomické vzdelanie. Národná banka Slovenska zamestnáva aj viacerých zamestnancov s vedeckou kvalifikáciou.

Národná banka Slovenska sídli v Bratislave. Na území Slovenska má zriadených 5 expozítúr, ktoré plnia dôležitú funkciu pri zabezpečovaní peňažného obehu. Expozitúry sa nachádzajú v Banskej Bystrici, Košiciach, Nových Zámkoch, Poprade a Žiline.

Výstavba sídla Národnej banky Slovenska sa začala v novembri 1996. Budova bola slávnostne otvorená a daná do užívania 23. mája 2002. V tom čase bola najvyššou budovou na Slovensku. Jej výška je 111 m. Má 33 nadzemných podlaží a 3 podzemné podlažia s medzipodlažím. Kapacita budovy je 1 005 pracovníkov.

Hlavným motívom loga Národnej banky Slovenska je jazdec na koni, ktorý drží v pravej ruke sokola. Pod nohami koňa je umiestnená lipová ratolesť. Jazdec na cválajúcom koni s dravcom v ruke symbolizuje moc a nezávislosť, a zároveň stabilitu a pružnosť v konaní, ako aj slávu, vážnosť, odvahu a odhodlanie. Hlavným námetom pri tvorbe loga bol Biatec, ktorý je najstaršou nájdenou mincou razenou na území dnešného Slovenska. Sokol na ruke jazdca reprezentuje jeden z významných spôsobov získavania obživy starých Slovanov. Súčasťou loga je nápis Národná banka Slovenska a od zavedenia eura aj názov EUROSYSTEM.





Národná banka
Slovenska je...

... neoddeliteľnou súčasťou
Eurosystému



Národná banka Slovenska je neoddeliteľnou súčasťou Eurosystému. Eurosystém je menovým orgánom eurozóny. Udržiava cenovú stabilitu v eurozóne. Zároveň sa snaží chrániť finančnú stabilitu a presadzovať finančnú integráciu v Európe. Tvorí ho Európska centrálna banka a národné centrálné banky členských štátov, ktoré zaviedli euro.

?

Je rozdiel medzi Eurosystémom a Európskym systémom centrálnych bánk (ESCB)?
ESCB zahŕňa okrem Eurosystému aj národné centrálné banky členských krajín EÚ, ktoré zatiaľ neprijali euro, či už vzhľadom na ich osobitné postavenie alebo vzhľadom na udelenú výnimku. Tieto krajiny majú naďalej svoju vlastnú národnú menu a vykonávajú vlastnú menovú politiku. Po zavedení eura vo všetkých krajinách EÚ význam Eurosystému zanikne a jeho úlohy prevezme ESCB.

Eurosystém nesie zodpovednosť za určovanie a výkon menovej politiky v eurozóne. Výkon menovej politiky realizuje hlavne operáciami na finančných trhoch. Riadením množstva peňazí v obehu upravuje podmienky na peňažnom trhu. Pomocou devízových operácií dokáže ovplyvňovať vývoj výmenného kurzu eura a tiež platobnú schopnosť v eurozóne. Pre účely devízových operácií spravuje Eurosystém



prostredníctvom národných centrálnych bánk devízové rezervy. V záujme efektívneho výkonu menovej politiky a podpory stability finančného systému a ekonomiky eurozóny má Eurosystem za úlohu zabezpečovať plynulé fungovanie platobného styku. Konceptia Eurosystemu vychádza z dlhodobých skúseností a existujúcich kapacít národných centrálnych bánk. Zohľadňuje vzťahy medzi bankovými komunitami v jednotlivých krajinách a ich národnými centrálnymi bankami. Eurosystem ako decentralizovaný systém rešpektuje rozmanitosť národov, jazykov a kultúr v eurozóne lepšie ako jediná centrálna banka.



Aký je teda vzťah medzi Eurosystemom a NBS?

Eurosystem ako celok má prevažne rozhodovaciu úlohu. Rozhoduje o menovej politike, devízových intervenciách, správe devízových rezerv, objeme hotovosti v obehu a medzinárodnej spolupráci. Národná banka Slovenska vykonáva tržové operácie na Slovensku, podieľa sa na devízových intervenciách a správe devízových rezerv. Zabezpečuje tlač eurových bankoviek a razbu eurových mincí a pracuje v medzinárodných organizáciách.

Eurosystem riadia rozhodovacie orgány Európskej centrálnej banky. V rámci svojich kompetencií prijímajú všetky rozhodnutia nevyhnutné na to, aby Eurosystem mohol plniť svoje úlohy. Skutočné rozdelenie úloh v rámci Eurosystemu sa vo väčšine prípadov riadi zásadou decentralizácie. To znamená, že s výnimkou povinností, ktoré

boli pridelené výlučne ECB, sa úlohy Eurosystemu delegujú na národné centrálné banky. Rozhodovacie orgány ECB zaisťujú dôslednú a konzistentnú realizáciu všetkých úloh. Majú preto právomoc národným centrálnym bankám dávať pokyny a vydávať usmernenia.



Rozlišujeme tri hlavné rozhodovacie orgány ECB. Najvyšším rozhodovacím orgánom Eurosystemu je Rada guvernérov. Tvorí ju šesť členov Výkonnej rady a guverneri všetkých národných centrálnych bánk krajín eurozóny. Členovia Rady guvernérov nevystupujú ako zástupcovia svojich krajín, ale ako nezávislé osoby a prijímajú rozhodnutia v prospech celej eurozóny. Rada guvernérov zasadá zvyčajne dvakrát do mesiaca. Na prvom zasadnutí rozhoduje o menovej politike a na druhom zasadnutí prijíma rozhodnutia v iných oblastiach. Ďalším rozhodovacím orgánom je Výkonná rada, ktorá pripravuje zasadania Rady guvernérov, zodpovedá za uskutočňovanie menovej politiky v eurozóne, riadi bežný chod ECB a vykonáva iné jej zverené právomoci. Tretím rozhodovacím orgánom je Generálna rada, tá združuje Radu guvernérov a guvernerov národných centrálnych bánk krajín EÚ, ktoré neprijali euro. Je teda rozhodovacím orgánom na úrovni ESCB a má prevažne poradný a podporný charakter.

EURÓPSKY SYSTÉM CENTRÁLNYCH BÁNK

Eurosystem

- | | | |
|------------|---|---|
| EUROSYSTEM | <ul style="list-style-type: none"> • Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique • Deutsche Bundesbank • Eesti Pank • Banc Ceannais na hÉireann/ Central Bank of Ireland • Bank of Greece • Banco de España • Banque de France • Banca d'Italia | <ul style="list-style-type: none"> • Central Bank of Cyprus • Banque centrale du Luxembourg • Bank Ċentrali ta' Malta/ Central Bank of Malta • De Nederlandsche Bank • Oesterreichische Nationalbank • Banco de Portugal • Banka Slovenije • Národná banka Slovenska • Suomen Pankki – Finlands Bank |
|------------|---|---|

Centrálne banky krajín EÚ, ktoré neprijali euro

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> ◦ Българска народна банка (Bulharská národná banka) ◦ Česká národní banka ◦ Danmarks Nationalbank ◦ Latvijas Banka ◦ Lietuvos bankas | <ul style="list-style-type: none"> ◦ Magyar Nemzeti Bank ◦ Narodowy Bank Polski ◦ Banca Națională a României ◦ Sveriges Riksbank ◦ Bank of England |
|--|---|



Európska centrálna banka je inštitúciou Európskej únie. Na rozdiel od národných centrálnych bánk uskutočňuje Európska centrálna banka (ECB) len malý počet operácií. Sústreďuje sa totiž hlavne na určovanie politiky a zabezpečovanie toho, aby národné centrálné banky dôsledne uplatňovali rozhodnutia Rady guvernérov ECB.

Rada guvernérov ECB zodpovedá predovšetkým za určovanie politiky Eurosystému, rozhodovanie o operáciách menovej politiky, prijímanie právnych aktov a schvaľovanie emisie eurových bankoviek. Zodpovedá tiež za intervencie na devízovom trhu, fungovanie platobných systémov a dohľad nad platobnými infraštruktúrami a ďalšími infraštruktúrami finančného trhu.

Rozhodnutia ECB vznikajú v spolupráci s výbormi Eurosystému. V roku 2010 pracovalo 16 rôznych výborov. Pokrývajú všetky kľúčové oblasti týkajúce sa funkcie Eurosystému (ako napríklad Výbor pre menovú politiku alebo Výbor pre platobné a zúčtovacie systémy). Iné výbory sa zaoberajú otázkami manažmentu ECB a Eurosystému (napríklad Rozpočtový výbor alebo Konferencia odborníkov z oblasti ľudských zdrojov). Členmi výborov sú odborníci z centrálnych bánk Eurosystému. V prípade potreby sa však na zasadaniach výborov zúčastňujú aj odborníci z národných centrálnych bánk krajín EÚ, ktoré ešte neprijali euro.



Aký má NBS dosah na rozhodnutia Eurosystému?

NBS nie je iba vykonávateľom rozhodnutí ECB. Guvernér NBS je členom Rady guvernérov, najvyššieho rozhodovacieho orgánu ECB. Ďalším kanálom, prostredníctvom ktorého NBS participuje na kľúčových otázkach eurozóny je spoluúčasť jej zástupcov na práci výborov Eurosystému.

NBS zároveň, podobne ako väčšina iných centrálnych bánk Eurosystému, vykonáva aj funkcie nesúvisiace s Eurosystémom, za ktoré nesie vlastnú zodpovednosť. Funkcie nesúvisiace s Eurosystémom sa líšia podľa krajín a môžu pozostávať z rôznych druhov finančných a administratívnych služieb poskytovaných vláde jednotlivých krajín. Najdôležitejšou úlohou nevyplývajúcou z účasti NBS v Eurosystéme je výkon dohľadu nad domácim finančným trhom. V roku 2010 bola Národná banka Slovenska jednou z dvoch centrálnych bánk krajín eurozóny (druhou je Írska centrálna banka), ktoré vykonávali dohľad nad všetkými finančnými inštitúciami v krajine.



Úlohou Národnej banky Slovenska je...

... podieľať sa na spoločnej menovej politike

Podľa zakladajúcej zmluvy Európskeho spoločenstva, primárnym cieľom jednotnej menovej politiky je udržiavanie cenovej stability. Cenová stabilita prispieva k tvorbe priaznivého ekonomického prostredia a vytvára podmienky pre vyššiu zamestnanosť a udržateľný neinflačný rast ekonomiky.



V čom je podstata fungovania menovej politiky?

Eurosystém, na území SR zastúpený Národnou bankou Slovenska, je monopolným dodávateľom tzv. menovej bázy, ktorú tvoria obeživo a bankové rezervy. To umožňuje centrálnej banke stanovovať podmienky, za ktorých si banky od nej požičiavajú peniaze. Tým následne ovplyvňuje podmienky, za ktorých banky vzájomne obchodujú na peňažnom trhu a podmienky (najmä úrokové sadzby), za ktorých komerčné banky požičiavajú peniaze podnikom a obyvateľstvu. Zmeny podmienok požičiavania peňazí menia správanie podnikov a obyvateľstva a určujú vývoj cien a objemu produkcie tovarov a služieb.

Menová politika ECB je založená na dvoch pilieroch, ktoré pomáhajú dosiahnuť základný cieľ, ktorým je udržanie cenovej stability, kvantifikovanej ako medziodročná zmena indexu HICP menej ako, ale blízko k 2 % v strednodobom horizonte. Dvoma piliermi menovej politiky sú menová analýza a ekonomická analýza. ECB tak v záujme udržania cenovej stability sleduje ako sa vyvíja objem peňazí v ekonomike, nazývaný M3 (t. j. vklady a obeživo) a aký je výhľad makroekonomického vývoja a jeho vplyv na infláciu.

Úspešnosť udržania cenovej stability úzko súvisí s očakávaniami. Pre správny vývoj očakávaní je veľmi dôležitá komunikácia centrálnej banky s okolím. Vyhlásenia prezidenta ECB a členov Rady guvernérov formujú očakávania o ďalšom vývoji hospodárskej a menovej situácie a môžu mať okamžitý vplyv na výmenný kurz eura a trhové úrokové sadzby. Očakávania o budúcom vývoji tiež vplývajú na mzdové vyjednávanie alebo na to ako firmy určia ceny svojich tovarov a služieb.



Dôležitú funkciu plnia pravidelné tlačové konferencie, ktoré sa uskutočňujú po skončení zasadnutia Rady guvernérov. Prezident ECB na nich vysvetľuje dôvody pre rozhodnutie o úrokových sadzbách.

Z hľadiska výkonu menovej politiky je rovnako dôležité mať prehľad nielen o doterajšom, ale aj o budúcom hospodárskom a menovom vývoji. Národná banka Slovenska sa ako riadny člen Eurosystému podieľa na spoločnom prognostickom procese. Prognostický proces v rámci ECB reprezentujú štyri predikcie za rok.



Aká je úloha NBS pri prognózach?

V júni a v decembri sa podieľajú všetky národné centrálné banky Eurosystému (a teda aj NBS) na vypracovaní spoločnej predikcie makroekonomického vývoja v eurozóne v rámci procesu nazývaného Makroekonomické projekcie odborníkov Eurosystému pre eurozónu. Prognózy publikované ECB v marci a v septembri (tzv. Makroekonomické projekcie odborníkov ECB pre eurozónu) sú výsledkom predikčného procesu zamestnancov ECB. NBS v týchto dvoch obdobiach publikuje vlastné strednodobé prognózy pre slovenskú ekonomiku, ktoré nevstupujú do predikcie vývoja v eurozóne.

Predikcie makroekonomického vývoja zahŕňajú predikciu hlavných makroekonomických ukazovateľov, a to predovšetkým inflácie, rastu reálneho hrubého domáceho produktu a jeho komponentov na obdobie dvoch rokov. ECB publikuje odhady pre eurozónu ako celok. Národná banka Slovenska vypracováva a publikuje odhady pre slovenskú ekonomiku. Výsledky predikcií sú prezentované Rade guvernérov a slúžia ako jeden z podkladových materiálov pri rozhodovaní o nastavení menovej politiky ECB.

Všetky menovopolitické rozhodnutia v rámci Eurosystému robí Rada guvernérov ECB.



Guvernér NBS spolurozhoduje o menovej politike a tak ako každý člen Rady guvernérov má pri rozhodovaní jeden hlas.

K najdôležitejším rozhodnutiam Rady guvernérov ECB patria rozhodnutia o výške úrokových sadzieb. O výške úrokových sadzieb sa rozhoduje zvyčajne raz za mesiac, ale Rada guvernérov môže rozhodovať o úrokových sadzbách kedykoľvek, aj mimo plánovaných zasadnutí. Rozhodnutia o úrokových sadzbách sú verejne publikované. Rozhodnutie o úrokovej sadzbe nemusí nevyhnutne znamenať zmenu sadzby, Rada guvernérov môže rozhodnúť o ponechaní úrokových sadzieb na nezmenenej úrovni.



Najdôležitejšia z nich je úroková sadzba pre hlavné refinančné operácie, ktorá ovplyvňuje krátkodobé sadzby na trhu a následne rozhodnutia podnikov a obyvateľstva. Popri sadzbe pre hlavné refinančné operácie rozhoduje Rada guvernérov o úrokových sadzbách pre jednoduché refinančné operácie a jednoduché sterilizačné operácie. Tieto kľúčové sadzby usmerňujú najmä fluktuácie jednoduchých úrokových sadzieb.

Na presadzovanie prijatých menovopolitických rozhodnutí sa používajú viaceré nástroje. Sú to hlavne obchody, prostredníctvom ktorých centrálna banka dodáva na trh peniaze alebo odčerpáva prebytočnú likviditu z trhu. Obchody sa uskutočňujú pomocou tendrov, ktoré sú realizované prostredníctvom národných centrálnych bánk. Národná banka Slovenska je protistranou pri obchodoch so subjektmi, ktoré majú sídlo na Slovensku.

Súčasťou nástrojov menovej politiky Eurosystému sú aj povinné minimálne rezervy. Tvoria ich finančné prostriedky, ktoré musia úverové inštitúcie mať uložené na účtoch v národných centrálnych bankách. Systém povinných minimálnych rezerv prispieva k stabilizácii úrokových sadzieb peňažného trhu a k ovplyvňovaniu štrukturálnej likvidity.



Úlohou Národnej banky Slovenska je...

...dohliadať na fungovanie finančného trhu

Dohľad nad finančným trhom je najrozsiahlejšou činnosťou Národnej banky Slovenska. Zahŕňa dohľad nad bankovníctvom, kapitálovým trhom, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením. Cieľom dohľadu nad finančným trhom je nielen prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ale aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu. Pre bezproblémové fungovanie finančného trhu je dôležité udržiavať dôveryhodnosť finančného trhu, chrániť klientov a rešpektovať pravidlá hospodárskej súťaže.



Čo máme na mysli pod kapitálovým trhom?

Je to trh, na ktorom sa obchoduje so strednodobými a dlhodobými voľnými peňažnými prostriedkami vo forme obchodovateľných cenných papierov alebo bankových úverov. Najčastejšími cennými papiermi sú dlhopisy, akcie, hypotekárne záložné listy a podielové listy.

Národná banka Slovenska pri dohľade nad účastníkmi finančného trhu vykonáva viacero nezastupiteľných činností. NBS určuje pravidlá obozretného podnikania, pravidlá bezpečnej prevádzky a ďalšie požiadavky na podnikanie dohliadaných subjektov. NBS zároveň dohliada, aby sa tieto pravidlá zakotvené v zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych normách dodržiavali, vrátane právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie. V rámci výkonu dohľadu vedie konania, udeľuje povolenia, licencie, súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu, vydáva iné rozhodnutia, stanoviská, metodické usmernenia a odporúčania. NBS tiež uskutočňuje dohľad na mieste a dohľad na diaľku nad dohliadanými subjektmi.



Aký je rozdiel medzi dohľadom na diaľku a dohľadom na mieste?

Dohľad na diaľku znamená najmä získavanie a vyhodnocovanie informácií o dohliadanom subjekte z rôznych hlásení, výkazov a iných podkladov predložených dohliadaným subjektom. Zameriava sa predovšetkým na hodnotenie finančných ukazovateľov. Dohľadom na mieste sa rozumie získavanie informácií spravidla priamo v dohliadanom subjekte alebo od jeho zamestnancov a vyhodnocovanie takto získaných informácií. Pri dohľade na mieste sa zohľadňuje väčšie množstvo informácií. Berie sa do úvahy napríklad aj organizácia a riadenie dohliadanej inštitúcie.

Cieľom dohľadu nad bankami a pobočkami zahraničných bánk je znížiť výskyt rizík. V bankách a pobočkách zahraničných bánk sa vykonáva dohľad na diaľku. Útvár dohľadu Národnej banky Slovenska prijíma hlásenia, správy a iné informácie a analyzuje a vyhodnocuje situáciu v dohliadaných inštitúciách. Činnosť dohľadu na diaľku je koordinovaná v úzkej spolupráci s výkonom dohľadu na mieste, ktorý preveruje konkrétnu inštitúciu priamo.

Podobným spôsobom uskutočňuje Národná banka Slovenska dohľad nad subjektmi zaoberajúcimi sa poisťovacou a zaistovacou činnosťou. Môže ísť o poisťovne, ktorým bolo udelené povolenie na Slovensku, ale aj poisťovne z iného členského štátu Európskeho hospodárskeho priestoru.

Dohľadu Národnej banky Slovenska podliehajú aj finančné služby v oblasti súkromného dôchodkového sporenia. V Slovenskej republike ho poskytujú dva druhy súkromných dôchodkových spoločností. Sú to dôchodkové správčovské spoločnosti spravujúce tzv. 2. dôchodkový pilier a doplnkové dôchodkové spoločnosti spravujúce 3. dôchodkový pilier.



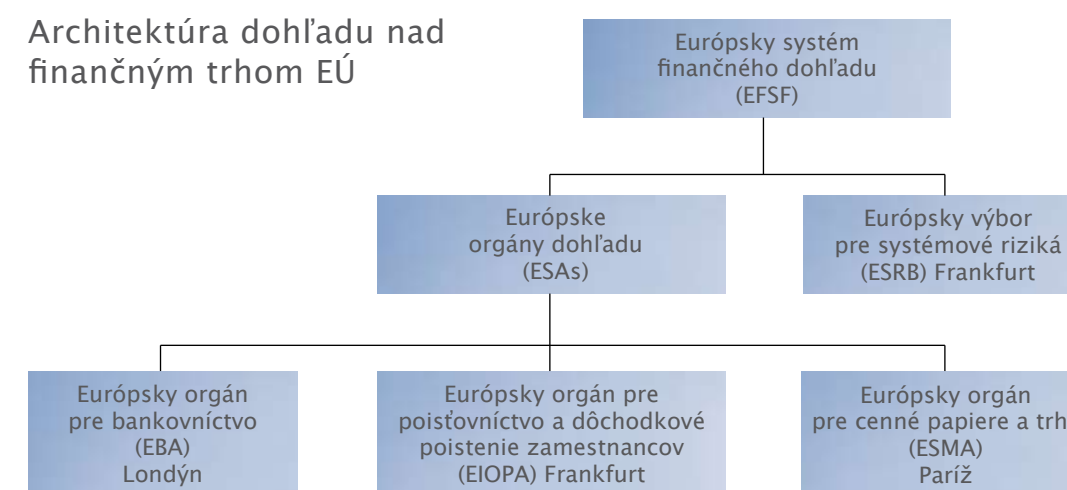
Kto dohliada nad 1. dôchodkovým pilierom?

Priebežný, resp. 1. pilier dôchodkového systému spravuje Sociálna poisťovňa a dohľad nad ním vykonáva Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

V rámci dohľadu nad kapitálovým trhom dohliada Národná banka Slovenska na kolektívne investovanie, emitentov cenných papierov a obchodníkov s cennými papiermi, ale aj na ponuky na prevzatie, uplatňovanie práva výkupu a verejné ponuky. Zároveň dohliada aj nad fungovaním inštitúcií, ktoré organizujú a podporujú trh s cennými papiermi ako sú Burza cenných papierov, Centrálny depozitár cenných papierov a Garančný fond investícií.

Popri bankách, poisťovniach a dôchodkových spoločnostiach a ich pobočkách dohliada Národná banka Slovenska aj nad subjektmi zaoberajúcimi sa sprostredkovaním poistenia, zaistenia, dôchodkového sporenia, investícií do cenných papierov a iných produktov finančného trhu.

Architektúra dohľadu nad finančným trhom EÚ



Aká je úloha ECB a ESCB pri dohľade nad finančným trhom?

Európsky systém centrálnych bánk monitoruje a hodnotí finančnú stabilitu na úrovni eurozóny a EÚ. Dopĺňa tak činnosť, ktorú na národnej úrovni vykonávajú národné centrálné banky a orgány dohľadu členských krajín EÚ. ESCB prostredníctvom ECB zároveň pôsobí ako poradný orgán pri určovaní požiadaviek na reguláciu a dohľad nad finančnými inštitúciami. ECB podporuje spoluprácu medzi národnými centrálnymi bankami a orgánmi dohľadu.

Zodpovednosť za finančnú stabilitu a dohľad nad finančným trhom na úrovni eurozóny a EÚ prebral v roku 2011 Európsky systém finančného dohľadu. Tento systém spája dohľad nad jednotlivými finančnými inštitúciami a dohľad nad európskym finančným sektorom ako celkom. Európsky systém finančného dohľadu v rámci dohľadu nad finančnými inštitúciami združuje národné orgány dohľadu a novovytvorené európske orgány dohľadu nad bankovníctvom, poisťovníctvom, dôchodkovým poistením a trhmi s cennými papiermi. Na úrovni dohľadu nad európskym finančným systémom vznikol Európsky výbor pre systémové riziká, ktorý združuje Európsku centrálnu banku, Európsku komisiu, národné centrálné banky a národné orgány dohľadu, Hospodársky a finančný výbor, Poradný technický výbor, Poradný vedecký výbor, ale aj vyššie novovytvorené európske orgány dohľadu. V praxi to znamená, že Národná banka Slovenska sa okrem dohľadu nad domácim finančným sektorom ako národný orgán dohľadu zapája do práce Európskeho systému finančného dohľadu na oboch úrovniach.



Úlohou Národnej banky
Slovenska je...

... vydávať eurové bankovky
a mince a zabezpečovať
obeh peňazí



Národná banka Slovenska riadi hotovostný peňažný obeh v Slovenskej republike, zabezpečuje tlač bankoviek a razbu mincí, zabezpečuje správu ich zásob, dozerá na ich ochranu a bezpečnosť, nahrádza bankovky a mince opotrebované obehom, dozerá na úschovu a ničenie tlačových dosiek a razidiel a zabezpečuje ničenie neplatných a vyradených bankoviek a mincí.

Jednotlivé krajiny eurozóny spravidla nezabezpečujú tlač bankoviek všetkých nominálnych hodnôt. Každá národná centrálna banka eurozóny zodpovedá za výrobu len určitej časti celkového objemu eurových bankoviek a zabezpečuje výrobu len určitých nominálnych hodnôt. Každá banka zároveň nesie náklady spojené s výrobou príslušného objemu bankoviek.

Pred vstupom do eurozóny si Národná banka Slovenska požičala eurové bankovky z Eurosystému prostredníctvom Rakúskej národnej banky. V rokoch 2010 až 2011 zabezpečila tlač 20 € bankoviek a v roku 2011 aj tlač 5 € bankoviek. Tieto bankovky sa tlačili v Holandsku a vo Francúzsku.



Eurové bankovky a mince obsahujú viaceré moderné ochranné prvky a patria medzi najlepšie chránené meny na svete. Napriek tomu sa môžu v peňažnom obehu vyskytnúť aj falzifikáty. NBS plní funkciu Národného centra falzifikátov. Jeho úlohou je skúmať, overovať a uschovávať falzifikáty eurových bankoviek a mincí a ostatných cudzích mien zadržaných na území Slovenskej republiky. Národná banka Slovenska v tejto oblasti úzko spolupracuje s ECB a s národnými centrami falzifikátov v ostatných centrálnych bankách eurozóny.

i

Eurové bankovky a mince obsahujú ochranné prvky, vďaka ktorým sa dajú zákonne vydané platidlá rozpoznať od falošných aj bez použitia špeciálnych prístrojov. Pre jednoduché overenie pravosti bankovky môžete použiť skúšku hmatom, pohľadom a naklonením. Bližšie informácie o tom ako rozoznať pravú bankovku od falošnej sú voľne dostupné na webovej stránke NBS (www.nbs.sk) alebo na stránke ECB (www.ecb.europa.eu).

i

Slovensko patrí medzi krajiny, ktoré sú schopné zabezpečiť si razbu eurových mincí na vlastnom území. Slovenské eurové mince sa razili v Mincovni Kremnica, š. p.

Eurové bankovky a mince, ktoré vydáva Národná banka Slovenska, sú zákonným platidlom v celej eurozóne a v zúčastnených tretích štátoch. Zároveň má právo vydávať pamätné eurové mince a zberateľské eurové mince. Žiadna iná právnická osoba ani žiadna fyzická osoba v Slovenskej republike nesmie vydávať bankovky ani mince.

?

Aký je rozdiel medzi pamätnými a zberateľskými eurovými mincami?

Pamätné eurové mince sa vydávajú len v nominálnej hodnote 2 eurá. Na ich národnej strane je vyobrazený príležitostný motív, ktorý sa odlišuje od motívov ostatných 2-eurových mincí, ktoré vydali do obehu krajiny eurozóny. Pamätné eurové mince sú zákonným platidlom v krajinách celej eurozóny a v zúčastnených tretích štátoch.

Zberateľské eurové mince sú zákonným platidlom len v krajine, kde boli vydané a nie sú pôvodne určené na peňažný obeh. NBS vydáva viacero zberateľských mincí za rok, obvykle sú to 10- a 20-eurové strieborné mince a 100-eurové zlaté mince.





Úlohou Národnej banky
Slovenska je...

... prevádzkovať platobné
systémy a zabezpečovať
finančné platby



Národná banka Slovenska má nezastupiteľné miesto v procese fungovania platobných systémov a systémov pre vyrovnanie cenných papierov. NBS vystupuje ako prevádzkovateľ platobných systémov, účastník týchto systémov, a zároveň prispieva k prijatiu a uplatňovaniu pravidiel a štandardov pre tieto systémy. Funkčné platobné systémy sú jedným z predpokladov účinnosti menovej politiky a napomáhajú udržiavať finančnú stabilitu.

Dňom vstupu do eurozóny sa Slovenská republika pripojila do medzibankového platobného systému TARGET2 a Národná banka Slovenska od 2. januára 2009 prevádzkuje svoj komponent tohto systému, platobný systém TARGET2-SK.

i

TARGET je Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System). Číslo 2 za skratkou TARGET znamená, že ide novšiu generáciu systému. Je vytvorený a funguje na základe Jednotnej spoločnej platformy, cez ktorú sa technicky rovnakým spôsobom zadávajú a spracovávajú všetky platobné príkazy, ako aj prijímajú platby. TARGET2 združuje viaceré systémy hrubého vyrovnania v reálnom čase, jedným z nich je aj náš komponent TARGET2-SK.

Popri dennej prevádzke systému, konzultačnej a obchodnej podpore jeho účastníkov a pravidelnom testovaní sa Národná banka Slovenska podieľa na koordinácii vývoja, zmien, testovania a nasadzovania nových verzií programového vybavenia platformy, na ktorej je systém TARGET2 prevádzkovaný.

EURO SIPS je retailový platobný systém určený na spracovanie a vyrovnanie klientskych platieb v eurách (t. j. platieb klientov komerčných bánk). Platobné transakcie sa v platobnom systéme EURO SIPS spracovávajú v klíringových cykloch, ktorých výsledky sa finančne vyrovnávajú v systéme TARGET2-SK. Do systému EURO SIPS bolo v roku 2010 zapojených 30 účastníkov.

?

Týka sa EURO SIPS aj platieb bežných občanov?

Priamymi účastníkmi vyššie spomenutých systémov sú spravidla iba finančné inštitúcie. Platby občanov sa do systému dostávajú najmä prostredníctvom komerčných bánk. Po zadaní platobného príkazu na prevod peňazí z účtu vo svojej komerčnej banke na účet v inej komerčnej banke sa platba najskôr spracuje v systéme EURO SIPS. Táto platba nie je však priamo zaslaná

na účet v druhej komerčnej banke. Zúčtuje sa až záverečný výsledok spracovania (klíringu). Toto vyrovnanie sa uskutočňuje dvakrát za deň. Na účtoch bánk vedených v TARGET2-SK sa odzrkadlí už iba rozdiel medzi prichádzajúcimi a odchádzajúcimi platbami, t. j. zúčtuje sa už len výsledok klíringu.



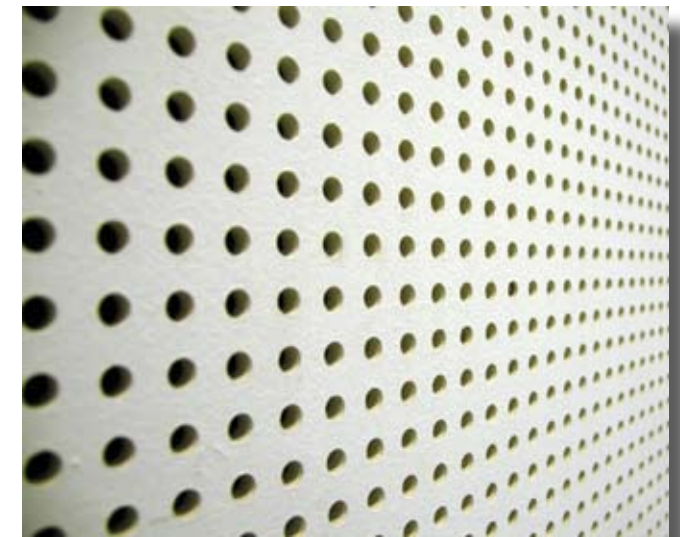
S cieľom využiť všetky výhody spoločnej meny a bezhotovostných prevodov v eurách sa Národná banka Slovenska zapojila do príprav na splnenie podmienok pre zavedenie Jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA – Single European Payment Area). V rámci SEPA môžu občania i podniky zasielať a prijímať platby v eurách, či už v rámci jednej krajiny alebo medzi jednotlivými krajinami, za rovnakých základných podmienok, práv a povinností bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú. To znamená, že aj zahraničné platby sa vykonávajú rovnako rýchlo a za rovnakých podmienok ako domáce platby. Projekt SEPA zahŕňa platobné schémy pre základné platobné nástroje, ktorými sú úhrady a inkasá a zároveň definuje spoločný rámec pre platobné karty.

Zjednodušenie vyrovnávania medzinárodných transakcií v eurách by sa malo postupne týkať aj transakcií s cennými papiermi. S cieľom maximalizovať bezpečnosť a výkonnosť vyrovnávania transakcií s cennými papiermi a zabezpečiť cezhraničné vyrovnanie na rovnakej úrovni a za rovnakých cenových podmienok ako pri domácich vyrovnaniach Eurosystem pracuje na príprave a implementovaní systému TARGET2-Securities. Tento systém bude k dispozícii nielen pre centrálné depozitáre a centrálné banky eurozóny, ale v prípade záujmu i pre centrálné depozitáre a centrálné banky mimo eurozóny. Centrálné depozitáre, ktoré sa rozhodnú využívať služby T2S, poveria Eurosystem na základe pripravovanej Zmluvy vyrovnávaním transakcií s cennými papiermi.



Úlohou Národnej banky
Slovenska je...

... zbierať a zverejňovať
štatistické údaje



Národná banka Slovenska metodicky pripravuje, zbiera, zostavuje a zverejňuje rôzne druhy štatistík. Tieto štatistiky slúžia predovšetkým na zabezpečenie výkonu menovej politiky a dohľadu nad finančným trhom. Okrem interných užívateľov a subjektov finančného trhu využíva zozbierané údaje aj nefinančný sektor, široká verejnosť a médiá. Zostavovaná štatistika je plne harmonizovaná s požiadavkami Európskej centrálnej banky a ďalších medzinárodných inštitúcií. Poskytované údaje sú tak vzájomne porovnateľné s údajmi iných krajín spĺňajúcich stanovené požiadavky.

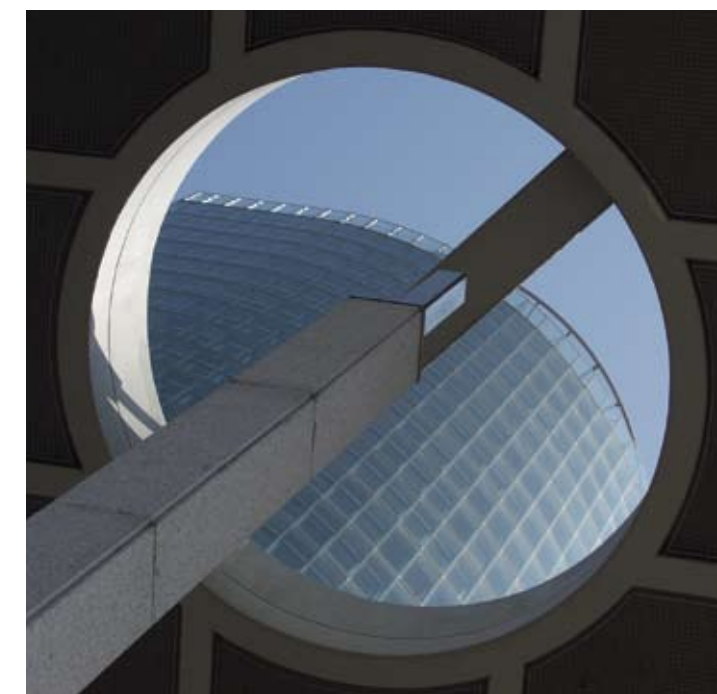
Štatistiky poskytované Národnou bankou Slovenska sa členia na štyri hlavné oblasti podľa zhromažďovaných údajov. Je to menová a finančná štatistika, štatistika poisťovní, kapitálového trhu a dôchodkového sporenia, štatistika nebankových subjektov a štatistika finančných účtov.

Menová a finančná štatistika zahŕňa bilančnú štatistiku NBS, bánk, pobočiek zahraničných bánk a podielových fondov peňažného trhu. Ide o údaje týkajúce sa

finančných a nefinančných aktív a pasív týchto finančných inštitúcií, podrobne členené podľa finančného nástroja, ekonomického sektora protistrany, pôvodnej splatnosti a denominácie finančného nástroja. Bilančná štatistika týchto finančných inštitúcií sa zverejňuje v zjednodušenej forme za Národnú banku Slovenska, tieto finančné inštitúcie spolu a v konsolidovanej forme za celý sektor týchto finančných inštitúcií.

i Z hľadiska pochopenia vplyvu menovej politiky na hospodársky vývoj je dôležité mať informácie o rýchlosti a rozsahu prenosu zmien oficiálnych sadzieb ECB a trhových úrokových mier na úrokové sadzby vkladov a úverov finančných inštitúcií. Pre tieto účely zabezpečuje Národná banka Slovenska úrokovú štatistiku. Na rozdiel od bilančnej štatistiky výkazy úrokovej štatistiky, pomocou ktorých sa zbierajú potrebné údaje, predkladajú iba bankové inštitúcie.

Popri bilančnej a úrokovej štatistike finančných inštitúcií sú súčasťou menovej a finančnej štatistiky aj štatistika dlhodobých úrokových sadzieb, štatistika ostatných finančných sprostredkovateľov, štatistika aktív a pasív investičných fondov a štatistika cenných papierov.



Národná banka Slovenska je tiež primárne zodpovedná za zostavovanie a publikovanie štvrťročných finančných účtov celej ekonomiky okrem sektora verejnej správy. Tieto údaje poskytujú podrobné informácie o finančných tokoch medzi jednotlivými subjektmi národného hospodárstva a medzi domácimi a zahraničnými subjektmi. Zároveň zahŕňajú údaje o objeme finančných aktív, ktoré poskytujú vyčerpávajúci prehľad o finančnom bohatstve a úrovni zadlženia finančných inštitúcií, domácností, podnikov a verejného sektora.

i Národná banka Slovenska nepracuje s týmito údajmi za účelom preverovania prípadných daňových alebo odvodových povinností. Využíva tieto informácie pre lepšie pochopenie mechanizmu prenosu rozhodnutí menovej politiky centrálnej banky do reálnej ekonomiky. Objem a štruktúra vlastnených finančných aktív a zadlženosť ekonomických subjektov sú zase dôležité pre hodnotenie stability finančného systému na Slovensku.



Úlohou Národnej banky Slovenska je...

... uskutočňovať ekonomický výskum

Menovopolitické rozhodnutia i rozhodnutia v oblasti finančnej stability sú závislé od podrobného poznania vzťahov v ekonomike. Rýchlo meniace sa prostredie vytvára potrebu neustáleho štúdia hospodárskych a finančných súvislostí a ich prepojenia s menovou politikou. Touto činnosťou sa zaoberá ekonomický výskum v Národnej banke Slovenska. Venuje sa predovšetkým náročnejším ekonomickým a finančným otázkam, ktoré vyžadujú zväčša netradičné a komplexnejšie riešenia.



Akým výskumom sa NBS zaoberá? Ide o základný, aplikovaný, experimentálny alebo teoretický výskum?

Ekonomický výskum NBS má prevažne charakter aplikovaného výskumu, ktorý prináša podporné informácie pre menovopolitické rozhodnutia a prispieva do odbornej diskusie o aktuálnych ekonomických problémoch. Cieľom je lepšie spoznať príčiny a podmienky existencie konkrétnych ekonomických a finančných javov.

Po zavedení eura je obsahom výskumnej činnosti NBS najmä hlbšia analýza hospodárskeho vývoja Slovenska v rámci eurozóny. Analýzy prinášajú informácie o vývoji konkurencieschopnosti, konvergenzie, finančnej a fiškálnej situácie SR v porovnaní s inými krajinami EÚ alebo eurozóny. Na silnejší vplyv eurozóny na vývoj domácej ekonomiky sa prihliada aj pri náročnejšom makroekonomickom modelovaní.



Väčšina výskumných výstupov je verejne prístupná a publikovaná na webovej stránke NBS. Najzaujímavejšie výsledky a zistenia sa uverejňujú v odborných časopisoch. Rozsiahlejšie výstupy sa publikujú ako recenzované výskumné štúdie. Analýzy a zistenia mimo rámca výskumných štúdií sú publikované ako diskusné štúdie alebo odborné analýzy.

Dôležitou podmienkou kvalitného výskumu je spolupráca s medzinárodnými výskumnými tímami. Odborníci NBS sú členmi viacerých expertných skupín výskumného charakteru. V spolupráci s poprednými vzdelávacími inštitúciami organizuje NBS konferencie a semináre s medzinárodnou účasťou, na ktorých sa prezentujú výsledky domáceho i zahraničného výskumu.



Úlohou Národnej banky Slovenska je...

... pripravovať legislatívu

Národná banka Slovenska má z titulu svojho postavenia a v rozsahu svojej pôsobnosti právo vydávať vykonávacie všeobecne záväzné právne predpisy na základe splnomocnení uvedených v zákonoch.

NBS pripravuje a vydáva najmä vyhlášky a opatrenia v oblasti meny, peňažného obehu, platobných systémov, devízových vzťahov, bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia.

Národná banka Slovenska tiež pripravuje a predkladá vláde SR návrhy zákonov v oblasti peňažného trhu. Ďalej NBS spolu s Ministerstvom financií SR pripravuje a predkladá vláde SR návrhy zákonov v oblasti devízových vzťahov, platobných systémov a poskytovania platobných služieb a finančného trhu vrátane bankovníctva.



Národná banka Slovenska tiež svojimi odbornými stanoviskami prispieva v rámci legislatívneho procesu k príprave zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov pripravovaných a vydávaných príslušnými orgánmi. Príkladom vyhlášky vydané Národnou bankou Slovenska je Vyhláška č. 456/2001 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, za ktorých možno zhotoviť a používať reprodukcie bankoviek, pamätných bankoviek, mincí, pamätných mincí, obchodných mincí a cenných papierov vydaných Národnou bankou Slovenska, ako aj predmety, ktoré ich úpravou napodobňujú, vrátane ich záznamov v elektronickej forme, v znení Vyhlášky č. 607/2008 Z. z.

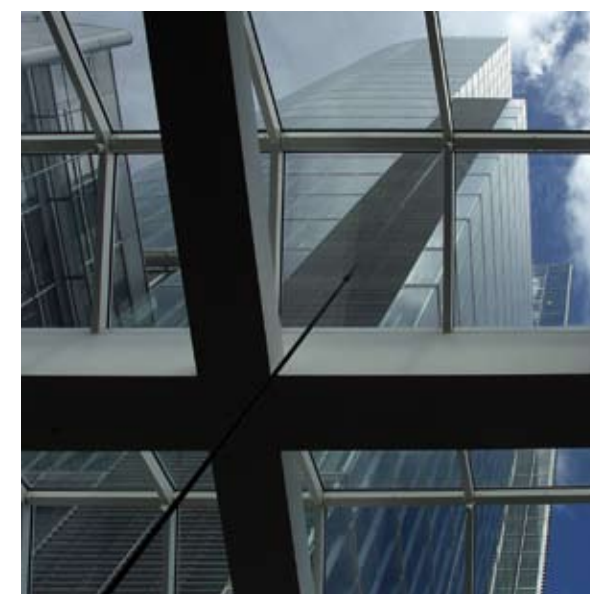
Príkladom opatrenia vydaného Národnou bankou Slovenska je Opatrenie NBS č. 14/2001, ktorým sa ustanovujú náležitosti žiadosti o registráciu zastúpenia zahraničnej banky alebo obdobnej zahraničnej finančnej inštitúcie, ktorá vykonáva bankové činnosti.

Významnou úlohou v oblasti legislatívy bola príprava na zavedenie eura. Národná banka Slovenska prispela nenahraditeľnou mierou k príprave tzv. generálneho zákona o eure a noviel 28 rozličných zákonov vrátane zákona o Národnej banke Slovenska. Generálny zákon bol napriek svojej podrobnosti, značnému rozsahu a náročnosti prípravy a schvaľovania, zverejnený v dostatočnom predstihu pred samotným zavedením eura, čo vytvorilo podmienky pre plynulý a bezproblémový prechod na euro.



Úlohou Národnej banky
Slovenska je...

... reprezentovať SR
v medzinárodných
inštitúciách



V súčasnom globalizovanom svete nie je možné vykonávať menovú politiku ani dohľad nad finančným trhom bez intenzívnej medzinárodnej spolupráce. Národná banka Slovenska zároveň zastupuje Slovensko vo viacerých medzinárodných inštitúciách a poskytuje technickú pomoc centrálnym bankám a verejným inštitúciám v zahraničí. Zamestnanci NBS spolupracujú na plnení odborných úloh nielen v rámci Eurosystému a EÚ, ale aj mimo EÚ.

Guvernér NBS sa ako riadny člen zúčastňuje rokovaní rozhodovacích orgánov európskych inštitúcií, najmä Rady guvernérov ECB a Generálnej rady ECB. Zúčastňuje sa tiež pravidelných neformálnych zasadnutí Rady ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti EÚ (ECOFIN). Prostredníctvom svojich zamestnancov sa NBS podieľa na práci výborov ESCB a ich pracovných skupín. Zástupcovia NBS sa zúčastňujú aj na aktivitách vybraných výborov a pracovných skupín Rady EÚ a Európskej komisie. NBS je tiež členom orgánov Európskeho systému finančného dohľadu (ESFS). Podieľa sa na ich rozhodnutiach, príprave vykonávacích a regulačných predpisov, odporúčaní a usmernení.



V roku 2010 sa len na práci výborov ESCB spolupodielalo 70 zamestnancov NBS. Ďalší pracovali na úlohách v rámci výborov a pracovných skupín Rady EÚ, Európskej komisie a Európskeho systému finančného dohľadu.

Guvernér NBS zastupuje Slovenskú republiku v Medzinárodnom menovom fonde (MMF), ako člen Rady guvernérov, ktorá je najvyšším rozhodovacím orgánom MMF. NBS realizuje finančné operácie s MMF a zamestnanci NBS sa zúčastňujú konzultácií, ktorých cieľom je posúdiť stav slovenskej ekonomiky a predložiť odporúčania pre ďalší vývoj. NBS pravidelne prijíma aj misiu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a poskytuje jej odbornú pomoc pri vypracovaní pravidelnej publikácie Ekonomický prehľad SR. Národná banka Slovenska spolupracuje tiež s Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (EBOR). Guvernér NBS sa zúčastňuje zasadnutí Rady guvernérov EBOR. Národná banka Slovenska je akcionárom Banky pre medzinárodné zúčtovanie (BIS). Odborníci z NBS sa zapájajú do práce jej výborov a guvernér sa pravidelne zúčastňuje na valnom zhromaždení BIS a na riadnych



zasadnutiach guvernérov. NBS sa aktívne zapája do rokovaní o liberalizácii finančných služieb, ktoré prebiehajú v rámci rokovaní Svetovej obchodnej organizácie (WTO).

Národná banka Slovenska poskytuje zahraničnú technickú pomoc. Najvýznamnejšími prijímateľmi technickej pomoci sú Národná banka Ukrajiny a Národná banka Bieloruskej republiky. Po vstupe Slovenska do eurozóny sa NBS zapojila do projektov technickej pomoci ESCB v kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajinách.



Akú technickú pomoc NBS poskytuje?

Technická pomoc má hlavne formu výmeny odborných poznatkov a skúseností z oblasti menovej politiky a dohľadu nad finančným trhom. Pre prijímateľov pomoci sú cenné najmä skúsenosti s procesom transformácie pri vstupe Slovenska do EÚ, so začlenením NBS do ESCB, so zavedením eura v SR a so vstupom NBS do Eurosystému. Národná banka Slovenska organizuje v rámci technickej pomoci odborné semináre a konzultácie na Slovensku i v zahraničí.



Služby Národnej banky Slovenska...

... pre verejnosť



Národná banka Slovenska vymieňa eurové bankovky a mince jednej, resp. viacerých nominálnych hodnôt za eurové bankovky a mince iných nominálnych hodnôt. Výmena sa realizuje na požiadanie klienta na pokladniciach v ústredí a v expozitúrach v pokladničných hodinách určených pre verejnosť.



Národná banka Slovenska môže služby v oblasti hotovostného peňažného obehu poskytovať za odplatu. Výmena eurových mincí v nominálnych hodnotách 5, 10, 20, 50 centov, 1 a 2 eurá za eurové mince alebo bankovky je spoplatnená poplatkom vo výške 1 % z hodnoty predložených mincí, ak je predložených viac ako 100 kusov mincí. Výmena 1- a 2-centových mincí a výmena bankoviek nie je spoplatnená.

NBS vymieňa aj poškodené a zničené bankovky a mince, ktoré spĺňajú určité kritériá. Výmena znehodnotených, necelých a inak poškodených eurových bankoviek a mincí sa uskutočňuje vo výške nominálnej hodnoty predložených alebo poštou zaslaných bankoviek alebo mincí.



Poškodené eurové mince NBS vymieňa iba pokiaľ ostali celé. Poškodené eurové bankovky vymieňa pri predložení viac ako 50 % ich plochy, pri predložení menšej časti eurovej bankovky musí predkladateľ dokázať, že chýbajúce časti boli zničené.

NBS poskytuje výmenu slovenských korún za eurá. Mince sa vymieňajú do konca roka 2013, bankovky bez časového obmedzenia.



Vykonáva NBS aj výmenu iných mien za eurá?

Národná banka Slovenska neposkytuje zmenárenské služby a nevymieňa iné meny za eurá. Takéto služby poskytujú komerčné banky a zmenárne. NBS nevymieňa ani bývalé národné meny krajín, ktoré prijali euro. Bývalé meny vymieňajú národné centrálné banky v príslušných krajinách.

Národná banka Slovenska poskytuje pre verejnosť aj služby svojej knižnice. Zaujímavosť môžu využiť služby knižnice prezenčne, vo vymedzenom čase v priestoroch študovne.



Informačnú požiadavku na knižničné služby je potrebné zaslať vopred prostredníctvom e-mailu: centralna.kniznica@nbs.sk.



Národná banka Slovenska vydáva odborný bankový časopis Biatic. Časopis je v plnom znení zverejnený na webovej stránke NBS (www.nbs.sk), ale záujemcovia si ho môžu objednať aj v tlačenej forme na e-mailovej adrese biatic@nbs.sk.

Národná banka Slovenska poskytuje verejnosti informácie, o ktoré občania požiadajú. Žiadosti o informácie je možné podať telefonicky, písomne na adresu sídla, poslať prostredníctvom [elektronického formulára](#) zverejneného na webovej stránke NBS alebo e-mailom na adresu info@nbs.sk, prípadne podať osobne v podateľni.

Vydala: ©Národná banka Slovenska 2011

Adresa:

Národná banka Slovenska

ul. Imricha Karvaša 1

813 25 Bratislava

Kontakt:

Tel: 02 / 5787 1111

Fax: 02 / 5787 1128

Fotografie: NBS a ECB

www.nbs.sk

ISBN (tlačená verzia) 978-80-8043-174-7

ISBN (elektronická verzia) 978-80-8043-175-4